

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3479/2021. (XI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.II.811/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Megyesi Tibor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Bpkf.I.243/2020/8. számú és a Kúria Bfv.II.811/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] A Debreceni Törvényszék 25.Bpk.201/2020/2. számú, 2020. március 31-én kelt ítéletében összbüntetésbe foglalta az indítványozóval szemben hozott 12 különböző jogerős ítéletben kiszabott szabadságvesztést, amelyeknek együttes tartamát 12 év 9 hónap fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésben állapította meg.
- [3] A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bpkf.I.243/2020/8. számú, 2020. június 10-én véglegessé vált végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az indítványozó a jogerős másodfokú végzés ellen felülvizsgálati indítványt nyújtott be.
- [4] A Kúria Bfv.II.811/2020/2. számú, 2020. október 19-én kelt végzésével az indítványozó felülvizsgálati indítványát – mint törvényben kizártat – elutasította.
- [5] 2020. október 26-án az indítványozó az Alkotmánybírósághoz érkezett alkotmányjogi panaszában a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bpkf.I.243/2020/8. számú véglegessé vált összbüntetési végzését támadta azzal az indokolással, hogy álláspontja szerint a bíróság figyelmen kívül hagyta a 3360/2018. (VI. 28.) AB határozatban, valamint az 1/2020. (I. 2.) AB határozatban foglaltakat. Ennek következtében szerinte az összbüntetés kiszabása során nem a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényt (a továbbiakban: régi Btk.) vették figyelembe, amely rá nézve kedvezőbb összbüntetési rendelkezéseket tartalmazott, hanem a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényt (a továbbiakban: Btk.).
- [6] 2020. október 30-án az indítványozó az Alkotmánybírósághoz érkezett beadványában alkotmányjogi panaszát kiegészítette annak bemutatásával, hogy összbüntetési ügyében milyen további, utólagos összbüntetésbe és többszörös összbüntetésbe foglalási indítványokat nyújtott be és megismételte korábbi álláspontját, hogy az eljáró bíróságok ezen indítványok elbírálásakor nem megfelelően alkalmazták a korábban hivatkozott alkotmánybírói határozatokban, valamint a 10/2018. (VII. 18.) AB határozatban rögzített elveket.
- [7] 2020. december 21-én az indítványozó jogi képviselője útján az Abtv. 27. §-a alapján az első fokon eljáró Debreceni Törvényszékhez benyújtott újabb beadványában alkotmányjogi panaszát kiegészítette azzal, hogy a Kúria Bfv.II.811/2020/2. számú végzése sérti az Alaptörvény IV. cikk (1)–(2) bekezdésben, a XV. cikkben és a XXVIII. cikk (7) bekezdésben foglalt jogait, valamint az Alaptörvény 28. cikkét. Az indítványozó azt sérelmezte, hogy a Kúria támadott végzésében érdemi vizsgálat nélkül, mint törvényben kizártat elutasította a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bpkf.I.243/2020/8. számú végzése elleni felülvizsgálati indítványát, mivel az nem ügödöntő határozat ellen irányult.

- [8] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve.
- [10] Az elsőfokú bíróság tájékoztatása szerint a támadott másodfokú határozatnak és a Kúria végzésének kézbesítéséről nem áll rendelkezésre megfelelő kézbesítési ív, így az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt és kiegészítéseit határidőben beérkezettnek tekinti.
- [11] Az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy az indítványozó panasa eleget tesz-e az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésben foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek.
- [12] Az indítványozónak a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bpkf.I.243/2020/8. számú végzése ellen benyújtott két beadványa nem tesz eleget a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mert nem jelöli meg az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó rendelkezést, így csak következtetni lehet arra, hogy az Abtv. 27. § szerinti panaszjárást kíván kezdeményezni. Az indítvány nem jelöli meg továbbá azt sem, hogy milyen alaptörvényi cikk alapján tartja sérelmesnek a másodfokú bírósági határozatot és nem tartalmaz azokhoz kapcsolódó indokolást sem, így az indítvány érdemi elbírálásra nem alkalmas [lásd pl. 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]].
- [13] A Kúria Bfv.II.811/2020/2. számú végzése ellen benyújtott, az Abtv. 27. § (1) bekezdésén alapuló indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §), a támadott bírósági határozat megjelölését [a Kúria Bfv.II.811/2020/2. számú végzése]. A panasz tartalmazza az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [az Alaptörvény IV. cikk (1)–(2) bekezdést, a XV. cikket, a XXVIII. cikk (7) bekezdést, valamint a 28. cikket]. Az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz továbbá abban a tekintetben, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a kúriai végzés alaptörvény-ellenességét és azt semmisítse meg.
- [14] Az indítvány az alábbiak tekintetében nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek.
- [15] Alkotmányjogi panaszt csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani, ezért az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontja alapján az indítványban meg kell jelölni az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az Alaptörvény 28. cikkének címezettjei a bíróságok, e rendelkezés nem fogalmaz meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt önállóan lehetne alapítani [3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [16] Az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást az Alaptörvény IV. cikk (1)–(2) bekezdése, valamint a XV. cikke tekintetében. Az indítványozó alkotmányjogi panasa ezért ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontjában foglaltaknak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen indokolás hiánya az indítványi elem érdemi elbírálásának az akadálya [pl. 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]].
- [17] Az Alkotmánybíróság szerint az indítványozó, mint az alkotmányjogi panasz alapul szolgáló büntetőeljárás terheltje, értelemszerűen jogosultnak és érintettnek minősül, és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [18] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni.
- [19] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapítja, hogy jelen ügyben a Kúria Bfv.II.811/2020/2. számú végzése a felülvizsgálati indítványt mint törvényben kizártat elutasította. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúriának az a döntése, amelyben megállapítja, hogy felülvizsgálati eljárásra nincs lehetőség, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható, ezért Kúria Bfv.II.811/2020/2. számú végzése ellen helye volt alkotmányjogi panasz előterjesztésének.
- [20] Figyelemmel ugyanakkor arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványt mint törvényben kizártat elutasította, a Kúria végzése nem minősül egyúttal az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében véve az ügy érdemében hozott döntésnek. A jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából ilyen, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az alapügy érdemében hozott döntésnek a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bpkf.I.243/2020/8. végzése tekinthető.
- [21] Az eljárásban hozott határozatok fentiek szerinti minősítésének az Alkotmánybíróság eljárási jogosítványainak a megítélése szempontjából van jelentősége.

- [22] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben kiemeli, hogy az Ügyrend 32. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok esetében a jogorvoslati lehetőség kimerítésének a kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra, mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz ezért a jogerős döntéssel szemben akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati indítvány benyújtását is lehetővé teszi, de az indítványozó ezzel a lehetőséggel nem él.
- [23] Ha azonban az indítványozó a felülvizsgálat lehetőségét kimeríti, a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott döntés tartalma az Alkotmánybíróság eljárására is kihat. Ha ugyanis a felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálásra alkalmas, azt a Kúria érdemben vizsgálja, az Alkotmánybíróság a felülvizsgálati eljárásban hozott döntést a jogerős döntésre is kiterjedően vizsgálhatja. Abban az esetben azonban, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja. Akkor (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozó bizonyosan nincs ráhatása [Ügyrend 32. § (4) bekezdés, 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás I/5. pont].
- [24] Az indítványozó a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bpkf.I.243/2020/8. számú jogerős végzését alkotmányjogi panasszal megtámadta, így az Alkotmánybíróság vizsgálata kiterjedhet ezen határozatra is. Ezen indítvány azonban nem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, így az érdemi vizsgálatra nem alkalmas. Az Alkotmánybíróság ezért a továbbiakban csak a Kúria felülvizsgálati végzése elleni panaszt vizsgálta.
- [25] 3. Az Abtv. 29. §-a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [26] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésén alapuló kifogásait vizsgálta.
- [27] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria felülvizsgálati végzése azért alaptörvény-ellenes, mert érdemi vizsgálat nélkül elutasította a felülvizsgálati indítványát azzal az indokkal, hogy az törvényben kizárt, mert nem ügydöntő bírósági határozatok ellen irányul.
- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kifogásai a számára kedvezőtlen bírósági döntés törvényességi kritikáját tartalmazzák. Az Alkotmánybíróság többször hangsúlyozta azon álláspontját, hogy az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belüli újabb jogorvoslati fórumnak, a jogorvoslattal már nem támadható bírósági határozatok által okozott jogsérelem orvoslása eszközének. A jogszabályokat ugyanis a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban utal arra, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d* pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírlatára nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}.
- [29] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor utal az első- és a másodfokú bíróság határozataiban tett megállapításokra. Az elsőfokú bíróság ugyanis elvégezte az indítványozó által is hivatkozott alkotmánybírósági határozatokban előírt vizsgálatot és erről ítéletében számot adott (lásd: elsőfokú ítélet, Indokolás [7]–[19]). A másodfokú bíróság is rögzítette, hogy az összbüntetésbe foglalt 12 ítéletben elbírált bűncselekmények elkövetési időpontja 2013. július 1. napja előtti, így megerősítette az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az indítványozó esetében a régi Btk. összbüntetési rendelkezéseit kell alkalmazni, amelyek – a többszörös összbüntetésbe foglalás folytán – rá nézve kedvezőbbek (másodfokú ítélet 4. oldal első és második bekezdés).

- [30] Mindezek következtében az indítványozónak az alkotmányjogi panaszban foglalt kifogásai nem támasztják alá a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét, illetve nem vetnek fel alapvető alkotmányjogi kérdést sem.
- [31] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. november 9.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1817/2020.

